

**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**
STAAREN TJËLTE

**Rutin för återbruk i
Östersunds kommun**

Så här gör du – sammanfattning

Om du i din verksamhet har någon sak som inte används har verksamheten som äger saken ansvaret för att den säljs, skänks eller återvinns. Följ den här prioriteringsordningen när du gör dig av med saker:

1. Återanvänd i din egen verksamhet. Låt reparera eller designa om saken om det är aktuellt
2. Sälj eller skänk internt till någon annan verksamhet inom kommunen
3. Sälj externt till marknadspris
4. Skänk externt
5. Lämna till återvinning

Innehåll

Rutinens bakgrund och syfte	3
Detta behöver du alltid tänka på	4
1. Återanvänd i din egen verksamhet	6
2. Sälj eller skänk internt	6
3. Sälj externt	8
4. Skänk externt	10
5. Lämna till återvinning	11

Rutinens bakgrund och syfte

Bakgrund

Genom att kommunen återanvänder i stället för att kasta och köpa nytt minskar vi både mängden avfall och behovet att producera nya material. Detta hjälper till att minska vår miljö- och klimatpåverkan. Återanvändning sparar också ofta pengar. Den här rutinen är en del i kommunens arbete att verka för en cirkulär ekonomi. Läs mer på Insidan. Cirkulär ekonomi - Insidan (ostersund.se)

Syfte och avgränsning

Huvudsyftet med rutinen är att ge dig som arbetar i Östersunds kommun stöd i den här frågan:

Hur ska kommunens verksamheter göra när de har saker som de inte längre använder?

Rutinen tar också upp frågor kring att köpa och ta emot saker internt. Rutinen behandlar dock inte inköp över lag.

De kommunala bolagen och förbunden omfattas inte av den här rutinen.

I rutinen använder vi konsekvent ordet "saker" för allt som kan återbrukas. Det kan handla om allt från husgeråd och möbler till byggmaterial och fordon.

Rutinen är skriven i du-form för att den ska vara läsvänlig. Det innebär inte att alla kommunanställda har rätt att besluta i alla frågor som berörs i rutinen, utan du måste själv ta reda på vem som har rätt att besluta innan du exempelvis säljer vidare en sak.

Detta behöver du alltid tänka på

Återanvänd inte gamla saker som kan innehålla farliga kemikalier

Generellt är återanvändning bättre för miljön än att köpa nytt. I vissa fall ska man dock undvika äldre saker eftersom de kan innehålla skadliga kemikalier. De viktigaste exemplen:

- Använd inte möbler av skumgummi från 1970- och 80-talen eftersom de kan innehålla förbjudna flamskyddsmedel.
- Klädsel av låtsasskinn består ofta av PVC och kan innehålla hälsoskadliga ftalater och tungmetaller.
- För barnverksamhet rekommenderas att du undviker madrasser, dynor och lekkuddar tillverkade innan 2004 och sådant som inte är tillverkat för barn, eftersom dessa saker kan innehålla skadliga mjukgörare, tungmetaller och flamskyddsmedel.

Läs mer om hur kommunen arbetar med kemikalier i förskolan i guiden Giftfri förskola. Du kan också läsa mer hos exempelvis Naturskyddsföreningen eller Kemikalieinspektionen.

Se upp med leasade saker

Tänk på att exempelvis skrivare, kaffemaskiner, de flesta IT-produkter och telefoner samt många fordon är leasade. Innan du säljer eller skänker en sak måste du kontrollera att kommunen äger den.

Kontakta alltid din ekonom

När det är aktuellt att skänka eller sälja något ska du alltid kontakta den ekonom som arbetar närmast dig, eftersom det kan bli konsekvenser i bokföringen när man gör sig av med saker som är bokförda som investeringar.

Ekonomen hjälper till med eventuell fakturering (externt eller internt) och ser till att vidareförmedla information om de justeringar som ska göras i anläggningsregistret. Om saken har ett bokfört värde behöver värdet tas bort ur bokföringen och verksamheten måste själv ta kostnaden.

Kontakta kommunjuristerna om du behöver stöd

Kontakta kommunjuristerna om du behöver stöd i någon av de juridiska bedömningarna enligt den här rutinen. Du hittar deras formulär via den här länken: Juridisk rådgivning – Insidan (ostersund.se)

Dokumentera det som behöver dokumenteras

Du kan behöva dokumentera åtgärder du vidtar utifrån den här rutinen, till exempel om du gör en egen värdering av någon sak. Dokumentationen kan ske exempelvis i verksamhetssystemet på din arbetsplats eller genom bokföringen. Om du behöver stöd – prata med den administrativa personalen som är knuten till din verksamhet, till exempel registrator eller ekonom.

Så här gör du – sammanfattning

Om du i din verksamhet har någon sak som inte används har verksamheten som äger saken ansvaret för att den säljs, skänks eller återvinns. Följ den här prioriteringsordningen när du gör dig av med saker:

1. Återanvänd i din egen verksamhet. Låt reparera eller designa om saken om det är aktuellt
2. Sälj eller skänk internt till någon annan verksamhet inom kommunen
3. Sälj externt till marknadspris
4. Skänk externt
5. Lämna till återvinning

Se avsnitten nedan för mer information om vad du behöver tänka på för respektive punkt.

1. Återanvänd i din egen verksamhet

I första hand ska du undersöka om du kan återanvända saken i den verksamhet där du jobbar.

Om saken behöver lagas eller designas om för att kunna användas kan du anlita någon av kommunens sociala verksamheter som arbetar med reparation, till exempel daglig verksamhet och arbetsmarknadsgrupper, se kontaktuppgifter här nedanför. Under rubriken Köpa internt kan du läsa vad som gäller då.

Arbetsmarknadsgruppen Snickeri och service kontaktar du via länken Snickeri & Service – Insidan (ostersund.se)

Träverkstaden kontaktar du på telefonnummer 0705 – 53 45 73.

Metallverkstaden kontaktar du på telefonnummer 0706 – 83 45 87.

Vill du anlita en utomstående reparatör eller designer ska du följa upphandlingslagstiftningen. Titta i Avtalskatalogen på Insidan vilka leverantörer som är anslutna till våra avtal. Vänd dig till den inköpsansvariga på din arbetsplats för att få hjälp med avrop eller upphandling.

2. Sälj eller skänk internt

Förvaltningar får skänka eller sälja till förvaltningar

Kommunens förvaltningar får skänka saker till andra förvaltningar i kommunen. Det är även tillåtet att skänka saker till andra verksamheter inom samma förvaltning. Om det finns ett bokfört värde behöver detta interndeberas som vanligt, se under rubriken Har saken ett bokfört värde?

Om du vill sälja saken till en annan verksamhet/förvaltning och interndebitera dem ska du göra en uppskattning av värdet enligt instruktionen under rubriken Sälj till marknadspris nedan.

Om saken fortfarande har ett bokfört värde när du säljer eller skänker den behöver du ta hjälp av din ekonom för att redovisningen ska bli rätt.

En förutsättning för att skänka eller sälja är att saken inte är leasad, se ovan under rubriken Se upp med leasade saker.

Möbler

För möbler finns en särskild rutin, Rutin för återbruk av möbler och inventarier. Den finns i Canea. Där framgår bland annat att:

- Möbler som inte längre används ska bortskaffas.
- Möbler och inventarier som är hela ska cirkuleras, dvs. i första hand återanvändas i någon annan verksamhet.

Om möbeln är hel ta så snart som möjligt kontakt med Möbelgruppen via Insidan. De gör en bedömning om den är möjlig att återbruka internt och hjälper till med hämtning. Därefter lägger Möbelgruppen upp möbeln i Självserviceportalen.

Här hittar du Möbelgruppen på Insidan:
Möbelgruppen – Insidan (ostersund.se)

För byggmaterial finns Varvet

Varvet är ett mellanlager för byggmaterial för kommunen och våra samarbetspartners. Här kan byggmaterial från rivningar och restmaterial från nybyggnationer mellanlagras för att användas i kommande byggnationer.

För att inventering och återbruk av byggmaterial ska kunna ske med framförhållning ska du alltid kontakta Varvet i samband med:

- projektering av nybyggnation
- projektering och planering av renoveringar, reparationer och rivningar

Allt material går att se och förboka digitalt. Kontakta Varvet via e-post-adressen varvet@ostersund.se

Ta emot saker internt

Kommunala förvaltningar får ta emot saker från andra förvaltningar, exempelvis med hjälp av Möbelgruppen. Du kan söka efter och erbjuda möbler och inventarier för återbruk i det digitala förråd som Möbelgruppen har hand om. Alla förvaltningar kan beställa möbler kostnadsfritt från Möbelgruppen. Här hittar du mer information:
Möbelgruppen – Insidan (ostersund.se)

Om gåvan har ett kommersiellt värde måste förvaltningarna beakta kommunens policy och riktlinjer mot mutor, Farliga förmåner, som finns på Insidan. Detta är särskilt viktigt om gåvogivaren och gåvomottagaren har några relationer, till exempel en pågående upphandling, avtalsförhandling, miljötillsyn eller bygglovsansökan. Det är dock inte troligt att en gåva för internt återbruk skulle ses som en muta, så länge gåvan riktar sig till hela verksamheten och inte till en enskild anställd.

Köpa internt

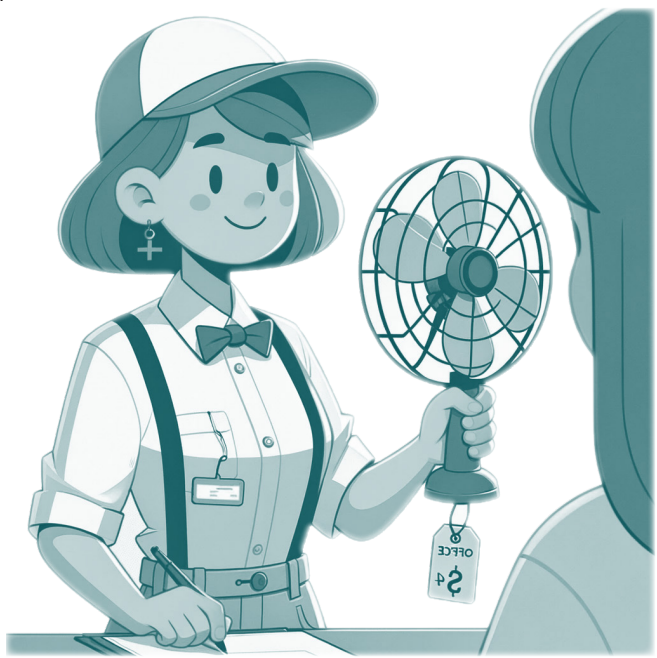
Enligt upphandlingslagstiftningen får kommunens förvaltningar köpa saker och tjänster av varandra utan att upphandla. Interndebitering sker som vanligt.

3. Sälj externt

Om saken har ett värde men inte går att skänka eller sälja internt ska du sälja den externt.

Sälj till marknadspris och på ett rättvist sätt

Kommunala förvaltningar får sälja begagnade saker till utomstående aktörer om det sker till marknadspris och på ett rättvist sätt utifrån objektivitetsprincipen. Här nedanför får du reda på mer om vad det innebär.

Hur tar du reda på marknadsvärdet?

Saken som säljs ska värderas på objektiva grunder så att den kan säljas till marknadspris. Samtidigt får inte värderingen ta oproportionerligt mycket tid eller kosta för mycket pengar. Det innebär att du bör lägga mer tid/pengar på att värdera en sak med ett högt värde, och mindre tid/pengar på att värdera en sak med lågt värde.

Ett sätt att avgöra sakens värde samtidigt som du får den såld är att annonsera ut den till allmän budgivning, se nedan under rubriken Hur du gör när du ska sälja.

Andra sätt att avgöra värdet är att jämföra med liknande föremål som säljs på exempelvis internet, eller att anlita en extern aktör för värderingen. Om du ska anlita en extern aktör kan du läsa i Avtalskatalogen på Insidan hur du gör (sök på "möbelrenovering" i Avtalskatalogen). Det brukar räcka att mejla bild och beskrivning av saken.

Om det kostar mer att sälja saken än vad du kan få in vid en eventuell försäljning

Om det skulle kosta mer att sälja saken än vad man kan vänta sig få in vid en försäljning anses saken sakna värde. Då kan du skänka bort den.

När du bedömer vad det skulle kosta att sälja en sak kan du räkna in både arbetstid och kostnader för exempelvis:

- annonsering
- transport och lastning
- eventuell extern värdering

Vad gäller begagnade möbler brukar kostnaderna för transport och lastning vara större än det belopp du kan väntas få in vid en försäljning.

Hur du gör när du ska sälja

Allmänt

Du kan annonsera och sälja till högstbjudande. Då vet du också att priset motsvarar marknadsvärdet, se avsnittet Hur tar du reda på marknadsvärdet?

Du kan också vända dig till endast en köpare, så länge den betalar marknadspris för saken och kommunen agerar sakligt och opartiskt. Kravet på saklighet och opartiskhet innebär till exempel att du inte kan vända dig till samma köpare varje gång.

Du kan använda en extern aktör för själva försäljningen. Då ska du följa upphandlingsreglerna. Kommunen har inget avtal om försäljning av begagnade möbler, så du behöver följa rutinen för direktupphandling.

Auktionsbyrå

Kommunen har inget avtal med någon auktionsbyrå. Om det behövs kan du direktupphandla en auktionsförrättare enligt rutinen för direktupphandling.

4. Skänk externt

Saker utan värde får skänkas externt

Kommunens förvaltningar får skänka saker som saknar värde till aktörer utanför den kommunala organisationen, exempelvis välgörenhetsorganisationer. Tänk på att en ideell förening kan se värde i sådant som kommunen inte ser som funktionellt.

Eftersom kommunen ska agera sakligt och opartiskt är det viktigt att vi inte systematiskt gynnar eller missgynnar någon. Det innebär exempelvis att du inte får skänka bort saker till samma mottagare varje gång, även om sakerna saknar värde.

I första hand ska du skänka saken till den ideella sektorn, till exempel biståndsorganisationer, idrottsföreningar, kulturföreningar eller hembygdsföreningar, i den här ordningen:

1. Undersök om någon av stadens ideella second hand-butiker vill ta emot saken.
2. Undersök om andra ideella föreningar vill ta emot saken (föreningsregister finns på kommunens hemsida).
3. Kontakta Kultur- och fritidsförvaltningen för att få idéer kring vilka föreningar och liknande som skulle kunna vara intresserade av att ta emot saken.

I andra hand, om du inte kan skänka till någon ideell förening eller liknande, får du skänka saken till någon annan, till exempel en privatperson eller ett företag. Också då är det viktigt att du agerar sakligt och opartiskt, se ovan.

Saker som har ett värde får inte skänkas externt

Om saken har ett marknadsvärde får du inte skänka den externt. Går saken inte att sälja kan du utgå från att den saknar marknadsvärde. Då kan du skänka den.

5. Lämna till återvinning

I sista hand, om inget av ovanstående lyckas, ska du sortera saken efter materialslag och lämna den till återvinning.

**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**

STAAREN TJIELTE